

Uit het Platform Medezeggenschap MBO

De ondernemingsraad en de NPO-gelden

Eerst het geheugen even opfrissen: in haar brief van 28 mei 2021 liet de toenmalige minister van onderwijs weten dat zij 411,5 miljoen aan het MBO ter beschikking stelde om de leerachterstanden ten gevolge van de coronacrisis weg te werken, de zogenoemde NPO-gelden (Nationaal Programma Onderwijs). Daarnaast werd voor de jaren 2022 t/m 2028 nog maar liefst 280 miljoen ter beschikking gesteld als 'structurele financiering om mbo-instellingen te compenseren voor de stijging van de studentenaantallen en om te corrigeren voor de verdeling over bol en bbl'.

Hoe gaat het nu met de besteding van deze gelden? En welke functie heeft de OR daarbij?

Om met het laatste te beginnen, op de besteding van de NPO-gelden heeft de ondernemingsraad instemmingsrecht. Eventuele wijzigingen van plannen waarop eerder instemming is verleend, zijn ook instemmingsplichtig. De middelen dienen natuurlijk te worden ingezet om de achterstanden weg te werken, zoals beschreven in de brief van de minister. En de OR moet daarop toezien.

Nu is het probleem dat als gevolg van de late ontvangst van de NPO-gelden en het feit dat het door de krapte op de arbeidsmarkt lastig is vacatures in te vullen, het beschikbare geld slechts ten dele kon worden besteed in 2021, aldus een recente publicatie van de MBO Raad. Dat niet uitgegeven geld wordt dan al snel toegevoegd aan de algemene middelen. En daarbij bestaat het risico dat het niet meer besteed wordt aan het oorspronkelijke doel.

Gelukkig heeft de minister, mede op ons aandringen, de termijn om deze middelen voor de bestemde doelen in te zetten verlengd tot 2024.

Gelukkig heeft de minister, mede op ons aandringen, de termijn om deze middelen voor de bestemde doelen in te zetten verlengd tot 2024. Nu blijkt echter dat er mbo-instellingen zijn die de middelen weliswaar als uitgegeven hebben verantwoord, maar deze in feite gedeeltelijk hebben toegevoegd aan de algemene middelen. Anders gezegd: de NPO-middelen werden gebruikt voor het regulier onderwijs maar aan OCW verantwoord als ingezette NPO-gelden. Afgezien van het feit dat hiermee aan het ministerie een onjuiste voorstelling van zaken wordt gegeven, heeft dit als effect dat de ondernemingsraad geen instemming meer kan verlenen op de besteding ervan, want de gelden zijn immers officieel al uitgegeven!

Onderzoek van het Platform

Op 24 maart jl. tijdens de jaarvergadering van het Platform, hebben wij de aanwezigen een aantal vragen voorgelegd over de besteding van de NPO-gelden. Uit de antwoorden bleek dat:

1. Bij 56% van de instellingen geen onderzoek is gedaan, c.q. geen metingen zijn verricht m.b.t. achterstanden en de effecten van eventuele maatregelen op studenten en docenten.
2. Ruim 50% van de OR'en de inzet van de middelen niet goed kan monitoren.
3. Ruim 50% van de OR'en ziet dat de werkdruk ondanks de extra gelden is toegenomen.

Rob Nederkoorn

4. 50% van de aanwezige OR'en niet voldoende wordt geïnformeerd over de resultaten en eventuele bijstellingen van het NPO-plan. Ook wordt niet opnieuw instemming gevraagd over bijstelling van het plan.

Deze zorgwekkende resultaten hebben wij gedeeld met de minister. Het antwoord van OCW dat het onderzoek van Bureau Berenschot (Rapport Implementatiemonitor NPO) een optimistischer kijk op deze zaak geeft, stelde ons niet echt gerust.

Kern van wat wij zouden willen meegeven aan de ondernemingsraden is:

1. Zorg ervoor dat u instemming houdt over de besteding van de NPO-middelen. Markeer de rendementen op deze middelen als NPO-gelden en draag zorg voor een adequate besteding daarvan.
2. Zie erop toe dat het aantal OP-functies in de pas loopt met het aantal gewogen studenten. Als er sprake is van een hogere inzet van bijvoorbeeld onderwijsassistenten, realiseer je dan dat dit geen structurele oplossing is. Onderwijsassistenten moeten met name worden ingezet om ondersteuning te bieden bij het wegwerken van de corona-achterstanden.
3. Doe onderzoek naar het effect van de ingezette acties. Zijn er bijvoorbeeld wel minder leerachterstanden, is er wel sprake van extra ondersteuning? Kortom: doe gedegen onderzoek naar de effecten van de ingezette middelen.

Rob Nederkoorn